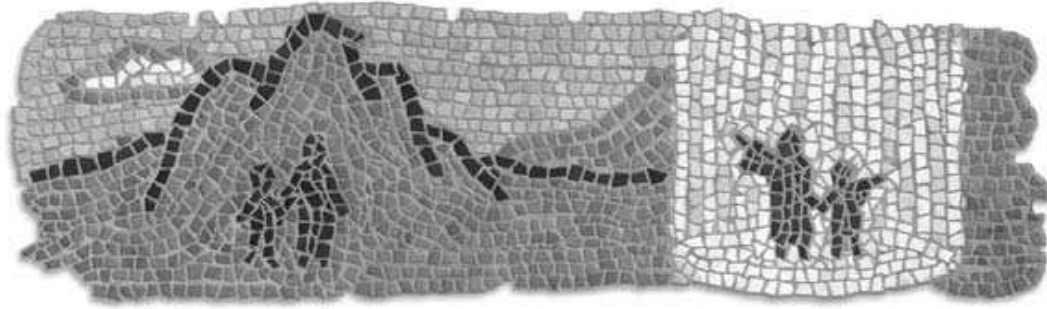

Hai Giao Ước

Đọc Kinh Thánh Nghiên Cứu Tuần Này: *Ga-la-ti 4:21-31; Sáng thế Ký 1:28; 2:2, 3; 3:15; 15:1-6; Xuất Ê-díp-tô Ký 6:2-8; 19:3-6.*

Câu Gốc: “Nhưng thành Giê-ru-sa-lem ở trên cao là tự do, và ấy là mẹ chúng ta” (*Ga-la-ti 4:26*).

Một số Cơ Đốc nhân không chấp nhận uy quyền của cựu ước. Họ thường nghĩ luật pháp ban cho ở núi Si-nai và phúc âm không đi đôi với nhau. Họ cho rằng giao ước tại núi Si-nai dựa trên sự vâng giữ luật pháp. Họ tuyên bố người ta thất bại sống theo những đòi hỏi của luật pháp. Vì thế họ nói Đức Chúa Trời ban cho giao ước mới. Đây là giao ước ân điển qua những việc làm của Đức Chúa Giê-su Christ. Kết quả một số Cơ Đốc nhân hiểu hai giao ước như sau: giao ước cũ đặt nền tảng trên luật pháp và giao ước mới đặt trên ân điển.

Ý kiến này có thể phổ thông, nhưng sai lầm. Sự cứu rỗi không bao giờ đặt trên sự vâng giữ luật pháp. Theo Kinh Thánh, tôn giáo Do thái luôn luôn là tôn giáo ân điển. Sự duy luật mà Phao-lô phải đương đầu ở Ga-la-ti thì không đúng với Cơ Đốc giáo và cũng không đúng với tôn giáo của Cựu Ước. Hai giao ước bày tỏ hai cách khác nhau để liên kết với Đức Chúa Trời. Đó là hai cách để trở lại với Ca-in và A-bên. Giao ước cũ bày tỏ những người giống như Ca-in, nghĩ lầm rằng sự vâng lời của họ là cách để làm đẹp lòng Đức Chúa Trời. Và giao ước mới bày tỏ những người giống A-bên, lệ thuộc hoàn toàn vào ân điển Đức Chúa Trời để làm tất cả những gì Ngài đã hứa.

Những Căn Bản Của Giao Ước

Nhiều người nghĩ sự giải nghĩa của Phao-lô về lịch sử của Y-sơ-ra-ên trong Ga-la-ti 4:21-31 là những câu khó nhất trong thư này. Vì đây là một lý luận rất khó, đòi hỏi nhiều kiến thức về các biến cố và những người trong Cựu Ước. Bước đầu tiên để hiểu các câu này là cần sự hiểu biết căn bản về một tư tưởng của Cựu Ước góp phần quan trọng trong lý luận của Phao-lô. Đó là tư tưởng về giao ước.

Tiếng Hê-bơ-rơ *berit* dịch là “giao ước.” Chữ này xuất hiện gần ba trăm lần trong Cựu Ước. Chữ này cũng nói về một giao kèo, sự đồng ý, hay hòa ước. Trong hàng ngàn năm, giao ước đã đóng một vai trò quan trọng trong sự tương giao giữa người ta và các nước Á-châu. Các giao ước thường gồm có sự giết con sinh lễ là một phần của giao ước. Sự giết sinh vật tượng trưng việc gì sẽ xảy ra cho một nhóm người không giữ lời trong giao ước.

“Từ A-đam cho tới Đức Chúa Giê-su, Đức Chúa Trời làm việc với người ta qua một số các lời hứa giao ước chỉ về sự đến của Đấng Cứu Thế sẽ đến qua dòng dõi Vua Đa-vít (Sáng thế Ký 12:2, 3; 2 Sa-mu-ên 7:12-17; Ê-sai 11). Đối với dân Y-sơ-ra-ên trong thời gian làm nô lệ ở Ba-by-lôn, Đức Chúa Trời hứa một ‘giao ước’ mới (Giê-rê-mi 31:31-34) liên hệ tới sự đến của Đấng Mê-si trong dòng dõi của Đa-vít (Ê-xê-chi-ên 36:26-28; 37:22-28).” – Phỏng trích Hans K. LaRondelle, *Our Creator Redeemer* (Berrien Springs, Michigan: Andrews University Press, 2005), tr. 4.

Theo Sáng thế Ký 1:28 và 2:2, 3, 15-17, có điều căn bản nào trong giao ước đầu tiên của Đức Chúa Trời với A-đam trong vườn Ê-đen trước khi có tội lỗi?

Hôn nhân, việc làm tay chân, và ngày Sa-bát là những phần quan trọng của giao ước khi sáng thế. Nhưng điều quan trọng nhất là mạng lệnh của Đức Chúa Trời đừng ăn trái cấm. Bản chất căn bản của giao ước là “vâng lời thì sống!” Với bản chất được tạo dựng để hòa hợp với Đức Chúa Trời, Chúa không đòi hỏi nhân loại phải làm điều không thể được. Vâng lời là điều dễ dàng và tự nhiên cho loài người. Nhưng A-đam và Ê-va lựa chọn làm điều không tự nhiên. Trong hành động đó, họ đã vi phạm giao ước lúc sáng thế. Và họ đã làm cho loài người không thể giữ được giao ước vì bây giờ họ bị tội lỗi đầu độc. Đức Chúa Trời đã tìm cách để phục hồi mối tương giao mà A-đam và Ê-va đã mất. Ngài làm điều này bằng bắt đầu một giao ước ân điển dựa trên lời hứa sẽ có một Đấng Cứu Thế (Sáng thế Ký 3:15).

Xin đọc Sáng thế Ký 3:15, lời hứa phúc âm đầu tiên trong Kinh Thánh. Ở chỗ nào trong câu đó bạn thấy dấu của niềm hy vọng chúng ta có trong Đấng Christ?

Giao Ước Với Áp-ra-ham

Có những lời hứa giao ước nào Đức Chúa Trời lập với Áp-ram trong Sáng thế Ký 12:1-5? Câu trả lời của Áp-ram là gì?

Những lời hứa đầu tiên của Đức Chúa Trời với Áp-ram là một trong nhiều câu mạnh mẽ trong Cựu Ước. Các câu này hoàn toàn là ân điển của Đức Chúa Trời vì chính Ngài là Đấng đã hứa, chứ không phải Áp-ram. Áp-ram đã không làm gì để được hay để xứng đáng được ân huệ của Đức Chúa Trời. Không có một thí dụ nào cho thấy Đức Chúa Trời và Áp-ram bàn luận với nhau để có sự đồng ý này. Chính Đức Chúa Trời hứa. Và Áp-ram được kêu gọi để có đức tin nơi lời hứa của Đức Chúa Trời. Đây không phải là một tư tưởng yếu đuối gọi là “đức tin.” Thay vào đó, đây là đức tin bày tỏ bằng việc Áp-ram lìa bỏ gia đình (vào tuổi bảy mươi lăm!) để đi đến đất Đức Chúa Trời đã hứa.

“‘Ơn phước’ của Đức Chúa Trời đã ban cho Áp-ra-ham và qua ông đến cho cả nhân loại. Với điều đó, Đấng Tạo Hóa lập lại lời hứa về Đấng Cứu Thế. Đức Chúa Trời đã ‘ban phước’ cho A-đam và Ê-va trong vườn Ê-đen (Sáng thế Ký 1:28; 5:2) và sau đó ‘ban phước cho Nô-ê và các con trai người’ sau trận Đại hồng thủy (Sáng thế Ký 9:1). Bằng cách này, Chúa nói rõ về lời hứa trước đây của Ngài về một Đấng Cứu Thế sẽ cứu nhân loại, diệt trừ ma quỷ, và phục hồi Địa đàng (Sáng thế Ký 3:15). Đức Chúa Trời lập lại lời hứa Ngài là ban phước cho ‘tất cả mọi người’ đến với Ngài.” – Phỏng trích Hans K. LaRondelle, *Our Creator Redeemer*, tr. 22, 23.

Sau mười năm chờ đợi đứa con của lời hứa được sinh ra, Áp-ram có những câu hỏi gì về lời hứa của Đức Chúa Trời trong Sáng thế Ký 15:1-6?

Thường thường người ta khen ngợi Áp-ram là một người có đức tin, người không bao giờ có câu hỏi hay nghi ngờ. Nhưng Kinh Thánh vẽ một bức tranh khác. Áp-ram tin, nhưng đôi lúc cũng có những câu hỏi. Đức tin của ông là một đức tin đang lớn lên. Áp-ram dùng các chữ khác nhau trong Sáng thế Ký 15:8 để nói về cùng một tư tưởng người cha nói trong Mác 9:24, “Tôi tin; xin Chúa giúp đỡ trong sự không tin của tôi!” Để trả lời cho Áp-ram, Chúa từ tốn phán rằng lời hứa của Ngài là chắc chắn. Ngài làm vậy bằng cách lập một giao ước với Áp-ram (Sáng thế Ký 15:7-18). Điều làm các câu này đầy ngạc nhiên là Đức Chúa Trời sẵn lòng hạ mình xuống tầm mức của chúng ta để lập giao ước này. Những nhà cầm quyền ở Trung Đông trong thời Áp-ram chống lại tư tưởng lập lời hứa pháp lý với đầy tớ họ. Nhưng Đức Chúa Trời không những chỉ hứa, mà Ngài còn dùng hình ảnh của các con sinh tể để nhắc chính Ngài cũng liều sự sống bản thân để giữ lời hứa ấy. Lẽ dĩ nhiên, Đức Chúa Giê-su hy sinh sự sống Ngài trên thập tự giá để hoàn thành lời hứa này.

Có một vài phương diện nào bạn phải dùng đức tin để tin những điều dường như không thể được? Bạn học thế nào để nắm chắc niềm tin, dù có việc gì xảy ra?

Áp-ra-ham, Sa-ra, Và A-ga

Theo Ga-la-ti 4:21-31, tại sao Phao-lô có một ý kiến khác về câu chuyện của A-ga trong Sáng thế Ký 16? Có điểm quan trọng nào về sự cứu rỗi Phao-lô nói tới qua sự dùng câu chuyện xa xưa này trong Cựu Ước?

Vị trí của A-ga trong Sáng thế Ký liên hệ đến việc Áp-ram không tin lời hứa của Đức Chúa Trời. Là một con đòi Ê-díp-tô trong gia đình Áp-ram, A-ga có lẽ đã là một trong những món quà mà Pha-ra-ôn tặng để đổi lấy Sa-ra. Đây là một biến cố liên quan đến hành động đầu tiên của Áp-ram trong việc không tin lời hứa của Đức Chúa Trời (Sáng thế Ký 12:11-16).

Áp-ram và Sa-ra chờ đợi mười năm để có đứa con của lời hứa. Nhưng họ vẫn không có con. Sa-ra nghĩ có lẽ Đức Chúa Trời cần họ giúp đỡ. Vì thế bà đưa A-ga cho Áp-ram làm vợ bé. Tư tưởng này thì kỳ quặc đối với chúng ta ngày nay. Nhưng kế hoạch của Sa-ra có vẻ thông minh. Theo phong tục thời Cựu Ước, một con đòi nô lệ có thể làm một người mẹ thế cho bà chủ không có con. Bằng cách này, Sa-ra có thể kể bất cứ đứa trẻ nào do chồng bà và A-ga sinh ra là con của mình. Kế hoạch này đã đem lại một đứa con cho Áp-ram và Sa-ra. Nhưng đây không phải là đứa con Đức Chúa Trời đã hứa.

Trong chuyện này chúng ta có một thí dụ hùng hồn về việc một vĩ nhân của Đức Chúa Trời bày tỏ sự thiếu đức tin. Trong Sáng thế Ký 17:18, 19, Áp-ra-ham cầu xin Chúa chấp nhận Ích-ma-ên là người kế tự. Nhưng Đức Chúa Trời từ chối lời cầu xin đó. Chỉ có một điều ngạc nhiên trong sự sinh ra Ích-ma-ên là Sa-ra sẵn sàng để chia sẻ chồng mình với một người đàn bà khác! Không có gì lạ thường về việc A-ga sinh ra một đứa con. Đây là đứa trẻ sinh ra “theo xác thịt.” Nếu Áp-ra-ham tin những điều Đức Chúa Trời đã hứa, thì việc này đã không xảy ra. Và Áp-ra-ham và Sa-ra đã không có nhiều sự phiền muộn.

Sự Ích-ma-ên sinh ra thì khác. Xin đọc Sáng thế Ký 17:15-19; 18:10-13; và Hê-bơ-rơ 11:11, 12 và nghĩ việc gì xảy ra sau khi Y-sác sinh ra. Tại sao những điều này xảy ra đòi hỏi rất nhiều đức tin của Áp-ra-ham và Sa-ra?

Bằng những cách nào sự thiếu đức tin của bạn nơi lời hứa của Đức Chúa Trời đã làm cho bạn đau khổ? Bạn học thế nào từ những lỗi lầm này để chấp nhận lời hứa của Chúa, dù việc gì xảy ra? Bạn có sự lựa chọn nào để giúp đức tin vững mạnh hơn trong việc tin cậy nơi các lời hứa của Đức Chúa Trời?

A-ga Và Núi Si-nai

Sau khi đọc Xuất Ê-díp-tô Ký 6:2-8; 19:3-6; và Phục truyền 32:10-12, có sự giao ước tương giao nào Đức Chúa Trời muốn thiết lập với dân sự Ngài tại núi Si-nai? Giao ước này gần giống thế nào lời hứa của Chúa với Áp-ra-ham?

Đức Chúa Trời muốn chia sẻ cùng một giao ước tương giao với dân Y-sơ-ra-ên tại núi Si-nai mà Ngài đã chia sẻ với Áp-ra-ham. Thật ra, những lời của Ngài nói với Áp-ra-ham trong Sáng thế Ký 12:1-3 gần giống như những lời Ngài phán cùng Môi-se trong Xuất Ê-díp-tô Ký 19. Trong cả hai thí dụ, Đức Chúa Trời bày tỏ những gì Ngài sẽ làm cho dân mình. Ngài không đòi dân Y-sơ-ra-ên phải hứa làm gì để được ơn phước Ngài. Thay vào đó, Ngài sẽ ban các ơn phước, sau đó, họ sẽ vâng lời. Tiếng Hê-bơ-rơ dịch “vâng lời” và “giữ” trong Xuất Ê-díp-tô Ký 19:5 thật sự nghĩa là “nghe.” Lời Đức Chúa Trời không nói lên sự công bình bởi việc làm. Nhưng Ngài muốn dân Y-sơ-ra-ên phải có cùng đức tin mà Áp-ra-ham bày tỏ đối với những lời hứa Ngài (ít nhất là gần như luôn luôn!).

Nếu giao ước tương giao Chúa ban cho Y-sơ-ra-ên tại Si-nai trong Xuất Ê-díp-tô Ký 19:7-25 cũng là giao ước Ngài ban cho Áp-ra-ham, tại sao Phao-lô so sánh núi Si-nai với kinh nghiệm của A-ga? Xin đọc Hê-bơ-rơ 8:6, 7.

Giao ước tại Si-nai chỉ về tội lỗi của nhân loại và phương thuốc của ân điển Chúa. Các nghi lễ trong đền thánh bày tỏ ân điển của Đức Chúa Trời. Nan đề với giao ước ở Si-nai không phải về phần Đức Chúa Trời, nhưng về lời hứa giả dối của dân sự (Hê-bơ-rơ 8:6). Thay vì đáp lại những lời hứa của Đức Chúa Trời với đức tin khiêm tốn, dân Y-sơ-ra-ên trả lời với sự tự tin, “Chúng tôi xin làm mọi việc Đức Giê-hô-va đã phán dặn” (Xuất Ê-díp-tô Ký 19:8). Y-sơ-ra-ên đã làm nô lệ ở Ê-díp-tô hơn bốn trăm năm. Họ không hoàn toàn hiểu quyền phép của Đức Chúa Trời và tội lỗi họ khứng khiếp thế nào. Cũng một cách đó, Áp-ra-ham và Sa-ra cố gắng giúp Chúa hoàn thành các lời hứa Ngài. Dân Y-sơ-ra-ên cố gắng đổi giao ước ân điển của Đức Chúa Trời thành giao ước việc làm. Cả A-ga và Si-nai bày tỏ rằng loài người cố gắng được sự cứu rỗi bằng các “việc thiện.”

Phao-lô không nói luật pháp ban cho tại Si-nai là xấu hay đã bị bỏ rồi. Ông quan tâm đến việc người Ga-la-ti giải nghĩa sai về luật pháp. Ông muốn họ biết rằng họ không thể giữ luật pháp với sức riêng ngoài Đấng Christ. “Nhưng dân sự càng cương quyết hơn bao giờ để được sự cứu rỗi bằng việc làm. Vì thế luật pháp đã không làm trọn mục đích của ân điển là dẫn dân Do thái đến với Đấng Christ. Thay vào đó, luật pháp đã chặn đường họ đến với Ngài.” – Phỏng trích O. Palmer Robertson, *The Christ of the Covenants* (Phillipsburg, New Jersey: Presbyterian and Reformed Publishing Company, 1980), tr. 181.

Ích-ma-ên Và Y-sác Ngày Nay

Phao-lô nói chút ít về lịch sử Y-sơ-ra-ên để chống lại những sự tranh luận của các kẻ thù mình. Các kẻ thù ông tuyên bố họ là con cháu thật của Áp-ra-ham và thành Giê-ru-sa-lem – trung tâm của Do thái-Cơ Đốc giáo và luật pháp – là mẹ của họ. Họ tuyên bố những người Ngoại không phải là con cháu thật của Áp-ra-ham. Họ tin rằng nếu người Ngoại muốn là những người thật lòng theo Đấng Christ, thì trước hết họ phải trở nên con của Áp-ra-ham bằng cách chấp nhận luật cắt bì.

Phao-lô nói điều này không đúng. Những người duy luật này không phải là con của Áp-ra-ham, nhưng là con bất hợp pháp như Ích-ma-ên. Đặt sự tin cậy của họ ở sự cắt bì, họ đã lệ thuộc vào “xác thật.” Đó cũng giống như việc Sa-ra làm cho A-ga và như Y-sơ-ra-ên làm với luật pháp Đức Chúa Trời ở núi Si-nai. Nhưng sự thật những tín đồ người Ngoại là con của Áp-ra-ham, không phải bằng sự sinh ra tự nhiên, nhưng giống như Y-sác, bằng một phép lạ của Đức Chúa Trời. “Như Y-sác, họ là sự hoàn thành của lời hứa ban cho Áp-ra-ham. . . ; như Y-sác, họ được sinh vào sự tự do là kết quả của ân điển Đức Chúa Trời. Giống như Y-sác, họ thuộc về giao ước của lời hứa.” – Phỏng trích James D. G. Dunn, *The Epistle to the Galatians* (London: Hendrickson Publishers, 1993), tr. 256.

Theo Ga-la-ti 4:28-31 và Sáng thế Ký 21:8-12, con cái thật của Áp-ra-ham sẽ phải đương đầu với điều gì trên thế gian?

Y-sác là con của lời hứa được ban phước. Nhưng ông cũng bị tấn công. Phao-lô nói về nghi lễ trong Sáng thế Ký 21:8-10. Lúc đó Y-sác được tôn vinh và Ích-ma-ên có vẻ nhạo báng ông. Chữ Hê-bơ-rơ trong Sáng thế Ký 21:9 nghĩa là “cười cợt.” Nhưng phản ứng của Sa-ra gợi ý rằng Ích-ma-ên nhạo báng Y-sác. Thái độ của Ích-ma-ên có thể không quan trọng lắm đối với chúng ta ngày nay. Nhưng điều này bày tỏ sự cay đắng sâu xa trong một hoàn cảnh khi quyền sinh ra là một vấn đề sinh tử. Nhiều vua trong thời Kinh Thánh cố gắng duy trì địa vị mình cách an toàn bằng sự giết những người chống đối, ngay cả người trong gia đình (Các Quan xét 9:1-6). Y-sác bị tấn công, nhưng ông cũng được hưởng tất cả vinh dự, yêu thương, bảo vệ, và ân huệ vì là con kế nghiệp của cha mình.

Là con thiêng liêng của Y-sác, chúng ta không nên ngạc nhiên khi gặp khó khăn và bị tấn công, ngay cả trong hội thánh.

Bạn bị tấn công cách nào, nhất là từ những người thân cận nhất, vì đức tin của mình? Hay tự hỏi câu khó này: bạn có phạm lỗi gì khi tấn công người khác về đức tin của họ? Hãy suy nghĩ về điều đó.

Thứ Sáu

*2 Tháng 12

Nghiên Cứu Bổ Túc: Hãy đọc Ellen G. White, “The Law and the Covenants,” tr. 363-373, trong *Patriarch and Prophets*.

Nếu giao ước ban cho Áp-ra-ham có lời hứa về sự cứu rỗi, tại sao có một giao ước khác ở núi Si-nai? Trong khi làm nô-lệ cho người Ê-díp-tô, dân sự đã mất kiến thức về Đức Chúa Trời và các nguyên tắc của giao ước với Áp-ra-ham. . . .

“Đức Chúa Trời đem dân Ngài đến Si-nai. Ngài bày tỏ sự vinh hiển Ngài. Ngài ban cho họ luật pháp Ngài, với lời hứa có ơn phước lớn trên điều kiện vâng lời. ‘Vậy, bây giờ, nếu các người vâng lời ta và giữ sự giao ước ta, thì trong muôn dân, các người sẽ thuộc riêng về ta, . . . Các người sẽ thành một nước thầy tế lễ, cùng một dân tộc thánh cho ta’ (Xuất Ê-díp-tô Ký 19:5, 6). Nhưng dân sự không hiểu lòng họ thật xấu xa. Hay không có Đấng Christ, họ không thể nào giữ được luật pháp Đức Chúa Trời. Vì thế họ sẵn sàng lập giao ước với Đức Chúa Trời. . . . Chỉ vài tuần lễ sau họ đã phạm giao ước với Ngài và cúi đầu thờ phượng con bò vàng. Họ không thể hy vọng được ân huệ của Đức Chúa Trời khi họ đã bội ước. Bây giờ họ ý thức rằng tội lỗi họ và nhu cầu cần được tha thứ. Bây giờ họ cảm thấy họ cần Đấng Cứu Thế bày tỏ trong giao ước với Áp-ra-ham. Và họ cũng hiểu những của lễ trong đền thờ chỉ về Đấng Cứu Thế sẽ đến, là Đấng sẽ tha tội cho họ. Từ nô lệ cho tội lỗi, bởi đức tin và tình yêu thương, họ được liên hệ với Đức Chúa Trời là Đấng Cứu Thế. Bây giờ họ được chuẩn bị để biết giá trị các ơn phước của giao ước mới.” – Phỏng trích Ellen G. White, *Patriarch and Prophets*, tr. 371-372.

Đề Tài Thảo Luận:

- 1 Đời sống của bạn với Chúa nghiêng về “giao ước cũ” hay “giao ước mới”? Làm sao bạn biết được sự khác biệt?
- 2 Trong hội thánh bạn có vài vấn đề gì gây ra những rắc rối? Chúng được giải quyết thế nào? Bạn có thể thấy mình là nạn nhân của “những vụ tấn công.” Nhưng bạn biết chắc thế nào bạn không phải là người gây ra các vụ tấn công? (Xin cũng đọc Ma-thi-ơ 18:15-17).
- 3 Bao nhiêu lần bạn hứa với Chúa là sẽ không làm điều này hay điều nọ, nhưng bạn vẫn làm điều này hay điều nọ? Sự kiện đáng buồn có giúp bạn hiểu thế nào ý nghĩa của ân điển?

TÓM LƯỢC: Những câu chuyện về A-ga, Ích-ma-ên, và dân Y-sơ-ra-ên tại núi Si-nai cho thấy sự lệ thuộc vào việc làm của mình là ngu xuẩn để hoàn thành những gì Đức Chúa Trời đã hứa. Phương pháp tự xưng công bình được nói tới như giao ước cũ. Còn giao ước mới là giao ước đời đời của ân điển, trước hết được bắt đầu với A-đam và Ê-va sau khi phạm tội. Sau đó, giao ước này được đổi mới với Áp-ra-ham, và cuối cùng được hoàn thành trong Đấng Christ.